

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési-Ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítókknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utca 14. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyitólár soronként 50 fillér.

Mennek az atyafiak.

Székelyudvarhely, decz. 6.

Szörnyű sorsa a székelységnek a vándorlási hajlam. Mikor ősszel megindul a fecske, gólya, ő is felszedi sátorfáját s akárhányszor öntudatlan, czéltalanul bolyongani kezd a nagy világban. Ha kérdezzük, miért teszi ezt, hát a sógor, koma stb. is megpróbálták az idegen kenyeret, boldogulnak, mért ne boldogulnék én is. Elég az idegenből hazatévedt levél, vagy pár száz koronával és elcsigázott testtel hazatért falusfél, kinek álszemérme nem engedi a valóságot mondani, mint a hangyaboly kezd nyüzsögni az egész község lakossága. Ma csak egy-kettő, holnap tiz-tizenöt, holnapután már 20—30 keresi a jegyzői irodát szabadságlevélért, világjáró passusért, mit ha nem kap azonnal, van és lesz dolga a kijáróknak s mint rendesen valóságosan ostrom alatt áll vármegye, miniszterium.

Nem tagadhatjuk, van személyforgalma a székely vasutaknak, különösen most az őszi és téli időkben. Utazzunk bármikor, zsufolásig meg van telve a vasuti indóház s ha megkezdődik a jegyváltás, ne adj Isten, hogy valamikor a pénztárhoz juthasson az ember, mert minden egyes jegyváltás alkalmával unalomig ismétlődik a vasuti pénztáros és a jegyváltó fél párbeszéde. Hová utazik? Romániába. Figyelmeztetem, hogy Romániában nem talál munkaalkalmat. Már kaptam kérem, a sógor irt, hogy menjek bátran, mert van üres hely. Tessék a jegy. Aztán megint kezdődik elől. Hová utazik? Amerikába. Figyelmeztetem stb. stb. szól a pénztáros. És akárhányszor megtörténik, hogy a fél visszaszól: Ne figyelmeztessen engem, itt a pénz, tessék ideadni a jegyet, nekem szabad az ut... a miniszter ur adta a paksust. Itt a jegy. S ez így megy végtelenségig.

Aztán ha megindul a vonat a legelső állomástól kezdve a héjjasfalvi bezáróig az élő tometéseknek számtalan jelenetét kell végig nézzük. Irtózatossá, jajgatás sivit végig az állomásokon, amíg betuszkolhatják a vándorlókat a vasuti kocsikba s akárhányszor megtörténik, hogy már Keresztturnál kevés a bagony, mindenike meg van telve kisirt szemű kivándorlóval.

Kérdezzük meg, miért e népvándorlás. Egy se tud elfogadható feleletet adni. Mért az a legtöbb esetben hangoztatott ellenvetés, hogy itt nem lehet megélni, egyszerű hazugság. Hogy nincs munkaalkalom, az se igaz beszéd, hogy pedig nincs kenyér s főleg nincs mivel azt megszerezzék, egyszerű rágalom.

Aki akar dolgozni és akar munkaalkal-

mat talál, annak ezer meg ezer esélye van. Ott vannak, csak a vármegye akcióját emlitjük, az utak helyrehozási munkálatai. Mért kell ezekre az ország más részeiből hozni százával a munkásokat?

Azért, mert ez a munka, ha maximális díjjal van is honorálva — nem tetszik a mi kivándorlóinknak. Hát a mezőgazdasági munkáshiány miért van oly nagy arányokban felépve? Azért, mert ez se tetszik az embe-
reknek. Hát a háziiparnak különböző ágai, miért nem tudnak kifejlődni a Székelyföldön. Hisz ez egymagában, amint az ország akárhány vidékén látjuk, tisztos megélhetést biztosít s itt is jó keresetforrást képezne. Ez nem tetszik azért, mert lealázó, mert a szabad székely ilyesmivel nem szokott bibelődni.

Multkoriban egy ilyen kivándorolni készülő atyafival állottunk szóba s felhoztuk, hogy itt meg ott a Gazdasági egylet meg ez az egylet háziipari tanfolyamot rendez, jó lenne ezen részt venni. Az volt egyszerűen a felelet, hogy mennyi napi díjat adnak, amiért megtanulom, amit az urak akarnak. Mintha éppen nekünk tanulná a mesterséget. Együgyűséget mutat a felelet, de nem az, hanem egyeszes rafinéria.

Ha pedig arról van szó, hogy mit oszt ki a Kirendeltség s főleg mit lehet ott ingyen megszerezni, első szoktak lenni a kivándorlási hajlamosok. És ha nem kap valamit, akkor sűrűn hangzik a jaj szó, hogy itt nem lehet megélni, innen kénytelen az ember más világgrészebe vándorolni.

A kivándorlásnak okait leginkább gazdasági szempontokból szokták fejtegetni. Mi inkább hisszük, hogy ennek bizonyos érzelmi okai vannak és pedig a népben élő birtelen meggazdagodási vágy, továbbá a „vagyok olyan legény, mint te“ elve, mely lelki tulajdonság igen gyakran végzetes utakra ragadott sokakat s versenyt támasztott a nép körében. Amikor látjuk, hogy egynek boldogulása százakkal ragadtatja meg a vándorbotot, önkéntelenül népünk ezen hibáira gondolunk, mely régen mint erény lakozott lelkében, ma azonban a gazdasági válság közrejátszása folytán furivá, korbacsolódott s üzi, hajtja őt rejtélyes jövőndő felé.

A megyei Munkapárt gyűlése.

A vármegyei Munkapárt választmánya péntek délután Báró Daniel Lajos elnöklétével látogatott ülést tartott. A választmány a pártszervezés bevezetett munkájának miként való további folytatása tekintetében jött megállapodásra. Ezután a másnapi közgyűlés választásait tették megbeszélés tárgyává, melynek rendén kimondották, hogy tekintettel az árvaszéki ülnöki állás körül megindult széleskörű mozgalomra, a párt állást

foglal Gyárfás Pál megyei jegyző mellett. Végül az egyes albizottsági tagok személyeinek kijelölésére egy szűkebbkörű bizottságot delegáltak, mire a gyűlést elnök bozárta.

Közgyűlés a megyeházán.

Székelyudvarhely, decz. 6.

A megyei tisztviselők öt éves ciklusa a folyó év végével járt le, s ha időközben törvényhatóságilag intézkedés nem történik, ma kellett volna az egész tisztikart megválasztani. Azonban nem csak az ember, de az intézmények is alák vannak vetve az elmúlásnak. A vármegyei rendszer nagy időt látott érdemét kisebbíteni helytelen dolog lenne; de bizonyára úgy van, hogy a modern élet a régi vármegyei rendszert lassanként elsodorja, mert a fejlődés utjában áll és a felsokasodott igényeket kielégíteni nem tudja többé. Több volt benne a tradíció, mint az alkalmazkodás képessége s ezért hal meg, hogy új életre keljen. És Udvarhelyvármegye dacára a meghosszabbított mandatumoknak, mai gyűlésében mégis választott, mert az unjonnan rendezesített árvaszéki ülnöki állást most töltötte be és ezzel aztán bucaut is mondott a régi jó, sokszor sok izgalommal, de mindig mozgalommal kapcsolatos választásoknak.

Választás volt napirenden, mi sem természetesebb, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai tömegesen jöttek, sereglett össze. A kibocsátott és mindössze hatvanöt pontból álló tárgysorozathoz meglepetésként még egy kétszázötvenkét pontból álló póttárgysorozatot osztottak szét a gyűlés előtt. És dacára az így háromszázon felül szaporodott ügyeknek, a közgyűlés már délelőtt végzett velük. Az igaz, hogy a sietéshez az is hozzájárult, hogy az alispán a közgyűlés terméte nap esteire átengedte a Nőegylet estei részére, s noha már eleve annyi figyelemmel voltak a szegény és árva gyermekekért buzgólkodó egyesület iránt, hogy még a gyűlést is csak az oldal teremben tartották meg, még így is szükségesnek találták a sietést, hogy a szent célt a legtávolabbról se zavarják.

A közgyűlés Dr. Sebesi János alispán indítványára Báró Daniel Lajos elnöklété mellett Jeddy Tamás Dérsy Antal, Kovács Dániel, Gott-hára János és Tompa Árpád bizottsági tagokból álló küldöttséget menesztett a főispán meghívására, kit megérkeztekor zajos órvázióval fogadtak.

Ugron János főispán szívélyes szavakkal üdvözölte a közgyűlés tagjait. Megemlékezett, hogy a bizottság ez alkalommal valószínű utójára gyakorolja tisztviselő választójogát. Az utóbbi gyűlés óta is rend és nyugalom van a vármegyében, s az időközben megéjtett törvhat. biz. tagválasztás is a legnagyobb rendben zajlott le. A külföldi politikai helyzet enyhült, minek kétségtelen bizonyosága, hogy az Osztrák-Magyar Bank lejjebb szállította a bankkamatlábát, a mi reményt nyújt arra, hogy mind több és több pénz kerül forgalomba. Időközben több község ügykezelését megvizsgálta, s ha fordultak is elő kisebb szabálytalanságok, általában rend van az irodákban, s ebben is különösen vezet a bögözi jegyző. Kegyeletes szavakat szentelt Ferenczy János elhunyt biz. tag emlékének, ki a régi jó patriarkális életnek volt szeretőben álló tagja. Végül intézkedett a jegyzőkönyv hitelesítése felől. (Eljenzés.)

A napirendre vonatkozólag az alispán által tett javaslatot elfogadták, mire

a miniszteri rendeletek

kerültek tárgyalásra. A törvényhatósági bizottság egyik korábbi közgyűléséből felirattal kereste meg a keresk. minisztert, miszerint a székelyudvarhely—parajdi, székelykorsztr—erdőszentgyörgyi és a sárd—szentdemeter—nagykendi törvényhatósági utakat állami kezelésbe vegye át. A miniszter leiratban arról értesíti a megye közönségét, hogy tekintettel arra, hogy a fenýd—zetelaka—gyergyótekerőpataki, továbbá a felsőboldogfalva—felsőrákosi törvhat. utakat csak az imént vette át állami kezelésbe, ezen kívül csak egy pár évo lett a vármegye utjaira 1 millió 200 ezer K engedélyezve, jelen alkalommal a kéresemek csak egyik részét, a székelyudvarhely—parajdi utnak átvételét teljesíti. A közgyűlés hálás köszönettel vette tudomásul a miniszter szives előzékenységét.

Örvendtes tudomásul szolgált a földmivélelügyi miniszternek azon értesítése is, hogy a később új ordótörvénybe olyan rendelkezések felvétele iránt is intézkedett, melyok a magánosok birtokában levő vízmosások hatósági kijelölését és gyors megkötését lehetővé tegyék.

Az alispán jelentése.

Dr. Sebesi János alispán jelentette, hogy a vármegyei közigazgatás rendes menete akadályt nem szenvedett, a tisztviselői karban változás nem fordult elő. Főszorozás a lefolyt idő alatt nem volt, az utóállítások a rendes időben megtartottak. A tömegesebb fellépett bevony fertőző bántalmak miatt a vármegye közegészségügyi állapota kedvezőtlen volt. Azonban némileg megnyugtató az, hogy a megbetegedések túlnyomó nagy száma az aranylag enyhe és jó nagy részben kedvező lefolyású kanyaró és hókburutra esik. Kolera, vagy kolerára gyanus eset nem merült fel.

Az állategészségügyi állapot a folyó évi október és november hónapokban a nagyobb háziállatok között kedvező volt, kivéve a bivalyokat. A sertések között is a sertéspestis több községben uralgott.

A kiszállított fedanyag az összes állami és törvényhatósági utvonalon átvételt és nagy része el is van terítve. Fontosabb folyamatban levő építkezések az államutakon: 1. A héjasfalva—csikgyimesi állami közuton 61. sz. Fancsika pataki hid. 2. A székelyudvarhely—gyergyószentmiklósi államuton 42. és 61. sz. hidak. 3. Felsőboldogfalva—felsőrákosi uton az elmúlt évben keletkezett csuszamlások és árvízárak helyreállítása. A törvényhatósági közutakon a munka most csaknem mindenütt szünetel, csupán a lakosság foglalkoztatása végett vannak még egyes építések folyamatban, így pl. a székelyudvarhely—parajdi ut 135—26 km. ének földmankája, a melyből 2 km. hossz már elkészült. A székelykorsztr—erdőszentgyörgyi államut 124—175 km. szakasza áthelyeztetett. A meyeniben azonban az időjárás engedi, az ugyanazon közut 19—264 km. alyhai szakasz áthelyezését nagyobb erővel ohajtom végeztetni, hogy a nagy vízvázlató okozta nehézségek enyhíthetők legyenek, amit az itteni nagyobb átmenő forgalom is indokol. Az utvonalak állapotában a mult havi kedvező időjárás miatt némi javulás mutatkozik ugyan, azonban a községek minden erőfeszítésére szükség lesz, hogy kifogástalan állapotok jöjjenek létre.

A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség folyó év őszén 15 $\frac{1}{4}$ wagon ősi buza vetőmagot osztott ki a gazdaköröknek q ját 17 korona 60 fillér kedvezményes árban, továbbá a miniszteri Kirendeltség által engedélyezett 23 $\frac{1}{4}$ wagon élelmi tengerinek kiosztása most van folyamatban, melynek q ja aszerint, hogy a helybeli piaci árak csökkentek, eleinte 16, később 15, jelenleg 14 korona kedvezményes árban szerzik be szülészleteiket a gazdakörök a felügyelőség útján. A miniszteri Kirendeltség téli fafaragó tanfolyam tartására 1510 korona segélyt engedélyezett s így négy községben, u. m.: Máréfalva, Homoród-szentpálon, Vargyason és Homoródújfaluban a fiataloknak hasznos foglalkozást nyújt 2 hetes turnusban.

Kiválasztás elöterjesztések.

Az alispán jelentését tudomásul vették. A vármegyei virilisták 1914. évi névsorát jóváhagyták. A parajdi közut részére Korondon vásárolt ingatlan szerződését jóváhagyták. Dr. Szabó Endre volt körorvos özvegyének nyugdíj és nevelési pótlék igényét elismerték, s azt pártólólág terjesztik fel a miniszterhez. Jóváhagyták a tiszti nyugdíj és jegyzői alapoktól 4 százalék kamatozással felvett 20 ezer K kölcsönt. A jövő évi ujonczozásba a főjegyzőt kiküldötték elölnöknek. A háztartási pénzalap egyes rovatainak hitelátruházását engedélyezték. Elrendelte a közgyűlés, hogy a főszolgabírók az alkoholizmus csökkentése és a vízmosások megkötése és kopárok befásítása érdekében

tett intézkedéseikről nyilvántartást vezessenek. A körorvosok 1914. évi és 26366 K-t kitevő illetményének folyóitását a minisztertől kéri.

A választások.

A választásokat a nap attrakciója: az árvaszéki ölnöki állás betöltése vezette be. A kijelölt választmányba a közgyűlés Szentkirályi Ferenczet, Gotthárd Jánost és Máthé Pált küldötte ki. Elnök a maga részéről felkérte Sperker Ferencet, Dr. Valentsik Ferencet és Báró Daniel Lajos biz. tagokat. A bizottság tanácskozása után Elnök jelentette, hogy négyen pályáztak az ölnöki állásra és pedig: Dr. Gyárfás Pál, Dr. Gombos János, Dr. Kovácsy László és Dr. Nagy Béla. A bizottság jelölte Dr. Gyárfás Pált, Dr. Gombos Jánost és Dr. Kovácsy Lászlót. Elnök a szavazatszedő küldöttségbe felkérte Báró Daniel Lajost, Gotthárd Jánost és György Lázárt.

Beadott összesen 135 szavazat, melyből Gyárfás Pálra 98, Kovácsy Lászlóra 37 szavazat esett, s így elnök Dr. Gyárfás Pált 61 szóval megválasztott árvaszéki ölnöknek kijelentette.

A közigazgatási bizottság választott tagjai közül megbízatásuk lejárt: Kisgyörgy Sándor, Dr. Mezei Ödön, Dr. Nagy Samu, Soó Gáspár és Dr. Valentsik Ferencnek. Titkos szavazás után megválasztottak: Kisgyörgy Sándor, Szent-Királyi Ferenc, Soó Gáspár, Dr. Nagy Samu és Dr. Mezei Ödön.

As állandó választmány tagjait megválasztottak: Barabás András, Becsek Aladár, Bíró Áron, Bíró István, Báró Daniel Lajos, Dometer Dénes, Gombos Sámuel, Gönczi Lajos, Dr. Hinkelér Fels Ákos, Dr. Hinkelér Fels Ernő, Jeddy Tamás, Kassay Ákos, Dr. Koith Ferencz, Kisgyörgy Sándor, Koncz Armin, Lánctzy József, Leichter Gyula, Dr. Majthényi Miklós, Máthé Pál, Dr. Mezei Ödön, Molnár Károly, Dr. Nagy Sámuel, Dr. Paál Árpád, Pál István, Dr. Puskás Béla, Sándor Mózes, Dr. Sebesi János, Sebestyén Mózes, Soó Gáspár, Szabó András, Szabó Eudre, Szabó Gergely, Szabó István, Szent-Királyi Ferencz, Szöllösi Sámuel, Tompa Árpád, Ugron Ákos, Ugron Zoltán, Vajda Ferencz, Dr. Valentsik Ferencz.

Központi választmány tagjai lettek: Barabás András, Becsek Aladár, Bíró István, Bíró Áron, Báró Daniel Lajos, Kisgyörgy Sándor, Dr. Lengyel József, Dr. Majthényi Miklós, Máthé Pál, Dr. Mezei Ödön, Dr. Nagy Samu, Dr. Paál Árpád, Sándor Mózes, Soó Gáspár, Szabó Gábor, Szabady Tivadar, Szabó István, Szabó Nándor, Szabó Endre, Szent Királyi Ferencz, Szombafalvy Lajos, Ugron Zoltán, Dr. Pálffy Jenő, Tompa Árpád.

Igazolói választmány: Gotthárd János, Molnár Károly, Sándor Mózes, Tamás Albert, Ugron Ákos, Vajda Ferencz.

Bírói választmány: Báró Daniel Lajos, Gönczi Lajos, Csaszdy Zoltán, Dr. Mezei Ödön, Szombafalvy Lajos.

Árvaszéki üléseken szavazók: Szabó András, Ugron Ákos, Máthé Pál, Molnár Károly, Dr. Pál Ernő, Sándor Mózes, Szombafalvy Lajos, Dr. Vass Lajos.

Ésküldök lajstromát összeállított bizottság: Gagy Lajos, Dr. Gyarmathy Dezső, Nagy József, Jeddy Tamás, Lánctzy József, Máthé Pál, Molnár Károly, Szent Királyi Ferencz, Szabó Gergely, Gáffy István, Vajda Ferencz, Veres Mózes.

Körházi bizottság: Gotthárd János, Koncz Armin, Gönczi Lajos, Dr. Nagy Samu, Leichter Gyula, Szabó Gábor.

Tiszti főjegyzés helyettes: Dr. Nagy Samu.

Megeyi lötcyessz bizottság: Báró Daniel Lajos, Papp Z. József, Knall János, Ugron Zoltán, Simó János, Balázs Sándor, Dr. Gyarmathy Dezső.

Járászi mezőgazdasági bizottság: Gáffy Kálmán, Kassay Ákos, Máthé Pál, Szabó Dénes, Szabó István, Szöllösi Samu, Balázs Sándor, Gagy László, Szent-Királyi Ferencz, Jakabházy Gábor, Jeddy Tamás, Ugron Zoltán, Barra Lajos, Báró Daniel Lajos, Dr. Gyarmathy Dezső, Szombafalvy Lajos, Nagy József, Gergely Mózes.

Nyugdíj választmány: Szent-Királyi Ferencz, Ugron Ákos, Bíró Áron, Sándor Mózes.

Közegészségügyi bizottság: Dr. Demeter Lőrincz, Embery Árpád, Gáffy Kálmán, Gotthárd János, Dr. Gyarmathy Dezső, Gyárfás Endre, Hlatky Miklós, Jäger József, Máthé Pál, Molnár Károly, Sándor Mózes, Szabady Tivadar, Szabó Gábor, Szabó István, Ugron Zoltán, Pálffy Jenő, Soó Gáspár, Szabó Nándor.

A többi tárgy.

A törvényhatóság betelgés esetére való biztosítási kötelezettség alá eső alkalmazottjairól alkotott szabályrendelet megállapították, ugyszintén egyhangúlag elfogadták alispán azon javaslatát, hogy a tisztviselők, segéd, kezelő és szolga-

személyzeti tagok özvegyi ellátása 20 százalékkal felemeltessék. Székelyudvarhely város képviselő-testületének azon határozatát, hogy az óvoda épületének földszinti része emelettel kiépíttessék, megemmisítették, mivel az így emelendő helyiség bérösszege nincsen biztosítva, de amugysem czélirányos most, amikor az iskola végleges elhelyezése előtt állunk, ilyen beruházásokat eszt. közölni. A város egyes alapjainak zárezámadásait jóváhagyták. Firtosmartonos 10000, Ege község 12150, Máréfalva 19000 és Küküllökeményfalva 13200 K inségkölcsön adása iránt benyújtott kéreseit a közgyűlés pártólólág terjesztte fel a miniszterhez. Sándortelke községnek engedélyezték, hogy 740 K váltókölcsonból házzámok szerint felosztva kiízeesse. Engedélyezték Vargyas községnek, hogy a községbeli illetőségu elhagyott gyermekek után követelt 1206 K hátrálások tartásdíját a szegényalapról 5% mellett felveendő kölcsönből kiízeesse. Ugyancsak Oroszhogynek is engedélyezték, hogy a szegényalapról 1500 K-t 5% kamatozással kölcsön vegyen. Szöllösi Samuok a hodgyai községi korcsma bérbeadása ellen beadott felebbozést elutasították. Székesfehérvár közönségének a hazai főreáliskolák fejlesztése, különösen pedig a latinból az iskolában való érettségizés érdekében a képviselőházhoz intézett és pártolás végett megküldött feliratát hasonszellemű felirattal támogatják. Öz. Soó Károlynénak nyugdíja felemelése tárgyában beadott kérését elutasították. Keresztr husvágási szabályrendeletét némi módosításokkal jóváhagyták. Megengedték Betfalvának, hogy építkezés czéljaira 800 K-t a szegényalapról tíz év alatt való visszafizetés mellett kölcsön vegyen. Nyikómalomfalva 3000 K kölcsön felvételét jóváhagyták. Engedélyezték Derzs községnek, hogy 7700 K-t 10% kamatozás mellett kölcsön vegyen, hogy a jelenben 14% kamatozás kölcsönét kiízeesse. Kibédi István járási irnokot évi 300 K kegydíjjal nyugdíjazták. Zemplén vármegye azon feliratára, hogy a román nemzeti bankok üzelmői ellen a kormány gátat emeljen, kimondotta a közgyűlés, hogy ezt maga részéről is állami feladatnak tartja. Az erdélyi róm. kath. Status megkeresésére felírnak a székelyföldi kepe megváltásáért. Lövéte községnek azon határozatát, hogy 120 ezer K kamatmentes kölcsönt kér, továbbá a kitelölítés költségeire is 20 ezer K-t kér, egyben pedig az iskolai alapgyon fakészletét eladja, pártólólág terjesztik fel. Bíró János díjok 133 K fizetése iránt beadott kérését elutasították. A Magyarországi tanítók aszozatoriumának azon kérését, hogy a megye alapító tagul belépjen, elutasították. Az erdővidéki községeknek a szegényemház segélyezése iránt hozott határozatát jóváhagyták. Atyha község azon határozatát, hogy Kias Károly volt jegyző által elkészített 1000 K névért. kötvényt kifizeti, jóváhagyták. A fenýdől vál. kerületben megterjedt törvhat. biz. tog választást febr. 25-re kitűzték és ölnöki Gáffy Istvánt kijelölték. Leiber Dénes városi díjok felebbozása alapján, az általa eddig élvezett és most megvont családi pótlék folyóitására utasították a tanácsot. László Zsigmond városi állatorvos felebbozása azon városi közgyűlési intézkedést, mely őt a vágóhidnál levő lakás használatára kötelezi, feloldották, s utasították a tanácsot, hogy az állatorvos részére fizetésének megfelelő lakpénzt utaljon ki.

Alispán indítványára Hortig Sándor keresk. miniszteri tanácsosnak a megyei utügyekben tanusított jóindulatáért, a közgyűlés egyhangulag köszönetet szavazott. A városi tiszti nyugdíj szabályrendelet ellen beadott felebbozéseket elutasították. Utasították a várost, hogy Kállay Sándor 30 éven át volt szolga özvegyének eddig adott 12 K havi kegydíj megadása iránt intézkedjék. Kápolnásfalut utasították, hogy a Pál Imréből 1900 K-ért vásárolt ásványvíz forrásnak a szerződés alapján a bérlőnek való átengedése tekintetében új határozatot hozzon.

Végül egy pár száz községi számadást jóváhagytak, mire a gyűlés véget ért.

Iparhatósági megbizottak választása.

Székelyudvarhely város iparhatósága és az udvarhelyi szolgabírói hivatal, mint iparhatóság mellé az iparhatósági megbizottak hó 14-ikén d. e. 10 órakor fognak megválasztatni a városháza tanács-teremben. A választó jogosult kereskedőket és iparosokat felhívjuk, hogy a fenti időben a választás helyén s jogaikat gyakorolják. A városi tanács, mint iparhatóság mellé, 20 rendes és 10 pórt iparhatósági megbizott fog választatni s ugyanannyi az udvarhelyi járás szolgabírói hivatal mellé.

Közügylés a városházán.

Székeljudvarhely, decz. 1.

Székeljudvarhely város képviselőtestülete hétfőn délután tartotta az évi utolsó rendes közgyűlést. A gyűlés tárgysorozatán szerepelt a jövő év költségvetése s ebből kifolyólag a képviselőtestületi tagok szokatlan nagy számban gyűltek össze, ám, mint kiderült, ebből a szempontból tisztára ok nélkül, mert a közgyűlés a költségvetést levette napirendről s tárgyalását egy héttel későbbre halasztotta, bizonyára azért, hogy hátha addig valami dextrus est masina a hetvenöt százalékos preluinált pótdadót leszállítja? Ettől azonban nincsen miért tartani; hiában minden igyekezett, úgy látszik úgy van az, hogy az ember életének évszámával a pótdadós terhek is párhuzamban nőnek; a hogy apadnak ott az örömeik, úgy szaporodnak itt a bajok. Anyit azonban minden költségvetési tárgyalás nélkül is meg lehet állapítani, hogy a 75%-os jövő évi költségvetés, s a pótdátársorozat rendén bemutatott 13%-os folyó évi költségvetés, mely a gyűlés folyamán hamarosan 19-re rugott fel, hidegvíz gyanánt hat a kedélyekre, s mindenki igyekszik kutatni és megállapítani a körülményeket, melyek a terhek emelkedését okozták és, ezt örömmel állapítjuk meg, minden értelmes bizottsági tag igyekszik az orvoslás legjobb módszerét ki is találni. Hogy azonban ez mennyire lesz lehetséges, az a közeli napok titka, de félsz, hogy csak a jóakaratra kell maradnunk, mert — a mint azt a mult alkalommal e hasábonok kifejtettük — a kiadások minden lényegesebb beruházások nélkül veszedelmesen nőnek, mert így kívánja ezt a haladó élet, ellenben a bevételek rémesen apadnak, a minek oka viszont a rossz gazdasági viszonyokban lehet meg. Egyébként jelentésében a polgármester is rámutatott a differáló tételekre, melyekből szilaposan emelkedik ki a vámbevételek csökkenése, mint pangó gazdasági életünk kritériuma, mely egyforma mértékben sujt egyest és jogi személyt.

Napirend előtt.

A közgyűlést *Gotthárd* János polgármester a tagok üdvözlésével nyitotta meg. A napirend megállapítása után *Molnár* Károly biz. tag az iránt intézett kérdést a polgármesterhez, hogy a Vargapatac két oldalán az árvíz okozta rombolás után eszközlött építkezéseknél az engedély minden egyes esetben kikérte-e? *Elnök* választá, hogy az engedély kikérése kötelező, valamint hogy a munkálatokat ellenőriztetni, tudomásul vették. *Zöld* János kérte, hogy a közgyűlési meghívó a gyűlés előtt nyolcz nappal korábban kiküldessék. *Elnök* választá, hogy ebben az ügyrend intézkedik és az 24 órát állapít meg, tudomásul vették. *Seabó* András megállapítani kívánja, hogy a polgármester a favám elengedését nem egyformán gyakorolja. Így a gimnázium fáját a szállítók vámentesen hozták be, de szólnak, ki ugyanazon szállítótól vásárolt fát a kollegiumnak, már nem adott engedélyt a beszállításra. *Elnök* megállapítja, hogy a gimnáziumnak a szállításra szerződése volt, ellenben szóló íyet nem tudott felmutatni s azért volt kénytelen a vám elengedését megtagadni, különben kijelenti, hogy jövőre minden egyes ilyen irányú kérését a közgyűlés elé terjeszt. A választ a felszólaló nem, a többség tudomásul vette.

A polgármester jelentése.

Gotthárd János polgármester: Tok. képviselőtestületi közgyűlés! Midőn a városi tanács a jövő 1914. évi közigazgatási költségvetési előirányzatot elbírálás és elfogadás végett előterjeszti, köteleességemnek tartom reá mutatni azon szükségletekre, melyek az 1913. és 1914. évi költségvetések szükségleti végeredményei között mutatkozó 17.487 korona különbözetre vonatkoznak s a mely szükségletek tényleg ezen különbözetet előidézték.

Ezen költségvetési szükségleti különbözete a következők: Ipariak. pótdadó 300 K, áll. isk. költségek az 5% isk. pótdadóból 5369 K, világító szerkeze 400 K, törvények, lapok és hirdetésekre 100 K, épületek karban tartására 500 K, utak és hidak fontartására 900 K, utcák és terek

fásítására 600 K, utcák és köztetek világítása 1000 K, sétatér fontartására 600 K, ordó gyártására 200 K, partordítéskre 4500 K, polgári leányisk. pótdadó 500 K, kézi szivattyura 460 K, összesen 15.319 K.

Már most ha összehasonlítjuk ezen 15.319 K rendkívül szükségletet az 1913. és 1914. évi költségvetések szükségleti szakaszai között mutatkozó 17387 korona különbözettel, marad még szükségleti többlet 2168 K, mely szükségleti többletet a költségvetés szükségleti rész II. rovat 27. tétele alatt beállított polgári biztosi 1880 K fizetés és lakbér, valamint a III. rovatnál mutatkozó 1620 K összesen 3400 K különbözet idézi elő, mely összeg az állam által a rendőrség fejlesztésére adandó 5000 R terhére irányozott elő és számoltatik el. Ezen szükségleti különbözetet a tanács legnagyobb részben a folyó évben szerzett tapasztalatok alapján vette fel a költségvetési előirányzatban.

Egyéb iránt meg kívánom jegyezni, hogy az esetleges megtakarításokra nézve javaslatomat a költségvetés részletes tárgyalása alkalmával fogom megtenni. Tok. képviselőtestületi közgyűlés! Tagadhatatlan, hogy városi jövedelmünk különösen a helyfűz és sátorvámunk, valamint bérletre kiadott ingatlanaink jövedelmei is az utóbbi két év alatt tetemes visszaesést mutatnak, a katonaság részére eddig adott tüzelőanyag szállítást is a vésztérek kerés volta miatt fel kellett mondanunk, azonban mindezek nem a kellő ellenőrzés hiányának, hanem a gazdasági téren általánosan s minden irányban beállott és tapasztalható pangásnak és a közforgalom nagymérvű visszaesésének tudhatók be.

Igy egyedül reményeségünk, hogy városunk pénzügyi helyzete rendbe jöjjön s közterheinket 10—15% pótdadóval csökkenthesük, vámtarifánk jóváhagyásától függ; dacára azonban minden fáradozásunknak s felsőbb hatóságaink jóakaratu támogatásának, vámtarifánk kormányhatósági jóváhagyását még ez ideig kieszközölni nem sikerült. Tervevett beruházásaink és építkezéseink a pénzpiac drágasága miatt teljesen szünetelnek s mindaddig, míg az általános pénzdrágaság nem enyhül, kölcsön vételre és építkezésekre gondolni sem lehet.

Tok. képv. testületi közgyűlés! Végül köteleességemnek tartom Papp Z. József képv. testületi tag azon korábbi felszólalására, hogy a fogyasztási adókezelés elengedését tegyem tanulmány tárgyává s arra nézve tegyek előterjesztést — bejelentem, hogy a fogyasztási adók kezelésére egy adóellenőr és két fogyasztási ellenőr van alkalmazva (lásd a költségvetés XIII. rovat 4. és 7. tételét), ezen három egyén kezeli és tartja nyilván az összes fogyasztási adókat, végzi az irodai teendőket és teljesíti a külszolgálatot — ennél fogva tekintve a fogyasztási adókezelés kényes voltát és szakszerű kezelését és a felelősséget, mely annak pontos és szabályos kezeléséért engem is terhel, a fogyasztási adókezelés létszámának az apasztását javaslatba nem hozhatom.

A jelentés végül statisztikai adatokat sorol fel a folyó év első feléről.

A tárgysorozati tárgyak.

A jelentést a közgyűlés tudomásul vette. A tanács bejelentette, hogy a közgyűlésnek a bejelentési kötelezettségről alkotott szabályrendeletét a miniszter jóváhagyta, azonban tekintettel az annak felállításával járó költségekre, javasolja, hogy a hivatal ne kezdje meg egyelőre működését. A közgyűlés így határozott. A husvágási szabályrendeletet napirendről levették s tekintettel annak jelentős voltára, sokszorosították és a képv. tagokkal közlik. A katonai gépjárműverraktár és szekérszín épületének vállalkozótól végleges átvételét kimondták. Az úrszékek kihordásának helyéről a tanács a kórház háta mögötti dombon levő Kovács Domokos félo tagot ajánlotta. A közgyűlés tekintettel arra, hogy a kórházi vizsgyújtó medencze ettől nem távol esik, 29 szóval 15 ellenében elvetette.

A közvilágítás javítására s a közvilágítási naptár megváltoztatására tett javaslatot *Pap-Zakor* József, *Seabó* András, *Hlatky* Miklós és *Seabó* András felszólalása után elfogadták azzal a módosítással, hogy az ivlámpák visszaszerelendők és általában nagyobb gond fordítandó a közvilágítás ellenőrzésére, a mennyiben sok lámpa heteken át nem ég. A ósokut helyreállítását 1463 K előirányzatot elhatározták.

Nagyobb recenziót keltett a városi fogyasztási adó és vámkezelés tagjainak azon kérése, hogy részükre a 20 százalékos drágasági pótlék a folyó évre is megadassék. A tanács a javaslatot pártolólaj terjesztette elő. A javaslat ellen *Pap-Zakor* József szolt, ki nem hajlandó megadni a pótlékot, mivel az pótdadóra megy. *Becsek* Ala-

dár, *Dr. Sebesi* János és *Bird* István nem tartják megengedhetőnek, hogy az 1560 K-t kitevő pótlék éppen azoktól a tisztviselőktől megvonassék, kik fizetésemelésben nem részesülnek, s a kik a legrosszabbul vannak fizetve, noha a város főbevételei épen az ő kezükön folynak be. A közgyűlés szavazással döntött a kérdésben és a pótlékot megszavazta. A rendőrfőkapitány azon kérését, hogy a rendőrségnek egy hivatalos állás szerveztetésére, a külszöbön lévő államosításra való tekintettel nem teljesítették, noha kétség telen úgy van, hogy a rendőrlégénységnek irodaszoigai teendőkre való felhasználása a közterdek rovfására megy.

A Dalegyelet elnökségének megkeresésére, mely szerint a budapesti országos Dalszövetség által a jövő év nyarán Székeljudvarhelyen rendezendő hangversenyt a képviselőtestület erkölcsi és anyagi támogatásával lehetővé tegye, a képviselőtestület *Dr. Szöllösi* Ödön felszólalása után egyhangulag elfogadta a tanács vonatkozó javaslatát, mely szerint a bejelentést szivesen veszi és a felmerülő költségekre 3500 K-t feljárnál. *Dr. Pál* Ernő tiszti ügyész és *Solymossy* Lajos számvevő azon kérését, hogy mint fűtőgész, illetőleg mint főszámvévő az VIII. fiz. osztályba soroztassanak, szavazattöbbséggel elutasították. A Kosuth-utca alsó felében létesítendő járda dolgában akként határoztak, hogy a mennyiben az ottani háztulajdonosok azt megépítik, úgy a város a kaszárnyán alól az átjárót szintén lerakhatja. Az elhagyottak nyilvántartott s a gyermekmenhelyben elhelyezett gyermekek tartásdíjaként fennálló és 4273 K-t kitevő tartozást a költségvetésbe beillesztik.

A költségvetés tárgyalását a közgyűlés *Papp* Zakor József indítványára napirendről levette. A városi vágóhid helyiségeibe *Kovács* Dénes indítványára a villanyvilágítást provizorikusan bevezetni határozták. Engedélyezték, hogy *Szöllösi* Samu, *Fernengel* Gyula és *Gál* János utó a boritaladót és szeszfogyasztási adópótlékot általánosságban megfizessék. Egy árubódbó felállítására iránt beadott kérés elutasították.

Árvaszéki ülési tagokul jövő évre megválasztották *Vajda* Ferencz, *Daróczy* Miklós, *Molnár* Károly, *Papp* Z. József, *Dr. Szöllösi* Ödön és *Gáspár* Balázs képv. tagokat.

Ezzel a tárgysorozatot a költségvetés kivételével letárgyalták s *Elnök* a folytatlatagos gyűlést f. hó 9 én d. u. 3 órára kitűzte.

Délutáni tanítás az elemi iskolában.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Székeljudvarhely, decz. 5.

Igen tisztelt Szerkesztő úr! Bizonyára különönek fogja találni, hogy épen most, a mikor az állami elemi leányiskolát a város többi elemi iskolájával együtt — a föllépett járvány miatt bezárták, én az elemi iskola tanítás rendjével bibelődöm.

Az állami elemi leányiskolába ez évben hozták be a délutáni tanítást. Nem tudom, hogy milyen okok indították arra az elhatározásra az iskola vezetőségét, hogy a multtakban az elemi leányiskolában is oly jól bevált egyházban való tanítást kettészakítsák, a gyermekeket már tizenegy órakor haza engedjék s arra kényszerítsék, hogy egy óra miatt oda két órakor újból visszamenjenek; de annyi bizonyos, hogy igen sok családban ezzel igen nagy bajt és nagy nyugtalanságot, sőt egész fölfordulást okoztak. Nekem egy kis lányom jár az elemi leányiskola III-ik osztályába. Magam legtöbbször egy órakor szabadulok és így van velem együtt egy egész sereg más hivatalnok szülő is; délután 1 óra előtt nem ebédelhet már csak a középiskolákba járó fia miatt so. A gyermeknek egy negyed kettőkor vissza kell mennie, mert fél kettőkor kezdődik a munka-óra. Fél kettőkor? Igen félkettőkor, mert igen helyesen a kettőkor kezdődő órát félkettőre tették át, mert ha csak kettőkor kezdenék háromkor már nem látnának — most tél idején — kézimunkázni.

Igen ám, de a gyermeknek így csak egy pár percre marad arrs, hogy ebédeljen. Persze nem ebédel, hiszen alig van annyi ideje, hogy az ételt megkóstolja s rendszeren éhesen szalad vissza. Valóssággal gyótródás nézni azt a lázas sietést, kapkodást, melylyel az a szegény gyermek már

ilyen csöpp korában idegessé lesz, csak azért, hogy el ne késék. Neki külön ebédet készíteni egy kicsit mégis csak nehezé. E miatt az ebéd miatt nem egyszer van jelenet s a csendes családi otthon elég hangossá lesz.

És mindez miért? Azért a szerencsétlen délutáni félkettős munka-órát vagy tornaórát. Még jó, hogy nincs ideje, hogy a gyomrát megterhelje, mert a telehassal való tornázástól más baj is származhatnék.

Mondjam-e, hogy oda és vissza elcsavarog egy fél vagy egy egész órát. Ugy tudom, hogy pár szülő már kérte és meg is kapta gyermekének a délutáni óra alól való felmentését. Én is így akartam először tenni, de a kis lányom pityereg, hogy őt engedjem kézimunkára, ő nem akar mulasztani. Mit tegyek, neki igaza van, nekem nincs jogom őt munkázástól és tornától megfosztani. De ezen a helyzeten valahogyan mégis csak segíteni kell. Miután én nem vagyok egyedül és ebben a helyzetben és mert ez a délutáni óra ugy czélszerűség, mint kényelmi szempontból ugy a tanítóra, mint a tanítványra egyaránt hátrányos — arra kérem — Szerkesztő ur szives engedelméből ez uton — az állami leányiskola vezetőségét, hogy a multban jól bevált rendszerhez mielőbb térjen vissza s azt a délutáni órát helyezze vissza délelőttre. Inkább legyen egy negyed órás szünet az utolsó tanóra előtt, de ha ez nem lenne is, az az egy óra már jelentősebb megterhelést azert sem jelent, mert rendszeres torna vagy kézimunka óra, mely pedig nagyobb szellemi megerőltetéssel nem jár.

Kényelem, czélszerűség, az idővel való takarékoság mind a mellett szól, hogy az egybuzamban való délelőtti tanítás felel meg városban a szülő, tanítók és tanítványok érdekének egyaránt inkább, mint az órák megszakítása. Megköszönve Szerkesztő urnak sziveségét, hogy b. lapjában sorainnak helyett adni kegyes volt, vagyok hiva:

Egy apa.

HIRES.

Székelyudvarhely, decz. 7.

A bank-kamatláb leszállítása.

Az osztrák-magyar bank a fél százalékka leszállította a bank kamatlábát. Ezen intézkedés, amely a szomorú gazdasági viszonyok közt enyhülést jelent, egyuttal biztató jel arra nézve is, hogy bár nagyon lassan, de mégis haladunk a normális gazdasági állapotok felé. Most, a mikor az áldatlan belpolitikai csatapaták és az ellenzéki taktika különféle szemfényvesztő játékaik kötik le az ország figyelmét, bizonyára megérdemelt meglepetést kelt a bank-kamatláb leszállításának árvavárt eseménye. Az osztrák-magyar bank intézkedésének alapja az európai helyzet feszültségének gyengülése, rugója pedig a gondoskodó jóakarát, hogy miután kivált a kereskedelem az év végén rendszerint nagy hitelignyt támaszt, — ezek minél teljesebben legyenek kielégíthetők. Az alacsonyabb kamatláb és a pénzösség természetesen együtt járnak, a leszállítás tehát nehezé milliók felezabadulását, megmozdulását jelenti. Talán nem kell részleteznünk, hogy nem kell erőltetett kínálat s a kereslet mégis horribilis lesz, mert arányban fog állani a mérhetetlen hitelhosszúsággal és pénzükeglettel. A kamatláb leszállítás tehát pénzt, hitelt jelent. Ez a pénz és hitel pedig — életelt.

Bezárták az iskolákat. Székelyudvarhelyen az egészségügyi bizottság javaslatára a vármegye alispánja 1914. jan. 2 ig az összes elemi iskolákat bezárta. A bezárás oka a nagymértékben terjedő kanyaró s a szorványosan jelentkező akarláth. Megirtuk akkor, midőn az óvodákat bezárták, hogy a járvány uralgó volta titkolva van, mennyiben a szülők a betegségeket nem jelentik

be a hatóságoknak s ezek félre vannak vezetve. Csakhamar kitűnt a szomorú valóság, mert az iskolákból tömegesen maradtak távol a gyermekek, osztályonként csaknem fele hiányzott és feküdt otthon himlőben. Midőn a járvány kétségtelen jele mindenik iskolában mutatkozott s erről a rendőrség is meggyőződött, bekövetkezett a zárlat, mely a szülők több jóakarata és elővigyázata folytán elkerülhető lett volna. De hát ilyen közömbösök a szülők.

A város számokban. Székelyudvarhely folyó év első feléről a polgármester az e héten tartott közgyűlésben számolt be. Jelentésével kapcsolatosan statisztikai adatokat is felsorolt, melyet a következőkben ismertetünk: Január 1-től jun. 30-ig tanácsai ilktatóra 7815 érkezett, melyből 2191 adóügyi, az árvaszékhöz 601, a rendőrséghez 2275 ügydarab érkezett. Iparigazolvány 29, cselédkönyv 36, tánczenegedély 31 adatott ki. A tolonczoltak száma 54, öngyilkosság 2 történt. A közpénztár bevétele 125170 K, kiadása 118856 K, közevetvám bevétele 4083, kiadása 2889, ipardíjak bevétele 4287, kiadása 4223, épít. alap bevétele 23804, kiadása 23791 volt. A városi adóhivatalhoz befolyt egyenes adóban 95774 K, utadóban 9316 megyei pótdadóban 3335, orsz. betegápolási adóban 4269 K. A gazdasági állapotot a következő számadatok illusztrálják: szarvasmarha állomány 1147 marha, 65 bivaly, 350 ló, 1010 sertés. Az országos vásárokon és heti vásárokon eladott 2734 marha, 86 ló, 1828 sertés. Levágtak az I. félévben 575 marhát, 870 borjut, 798 sertést, 39 juhot és 3560 bányrnyt. Elhullott 40 állat. Az egészségügyet illetőleg: hevenyfertőző betegségekben volt 45 egyén. Elhalt 105, melyből 26 a kórházra esik. Született 50 fiú, 47 leány, halva négy. Házasodott 41 pár. Besoroztak 54 egyént. A vámbevételek összege 15669 K, fogyasztási adó bevételek összege 28697 K.

Halálozás. Egy derék, köztiszteletben álló férfi hunyta be szemeit. *Kádár Lázár* korondi unitárius pap nov. 30-ikán, életének 74 ik évében elhunyt. Mint pap buzgón szolgálta egyházát és hirdette a szeretetet. Halálával kiterjedt családot borított gyászba. 2-ikán helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett.

A régi jó világ. A következő sorokat vettük: Tekts. Szerkesztő ur! A napokban tartott városi közgyűlés elé a fogyasztási és vámbivatal alkalmazottjai, akiknek lakáspénz sem jár, azzal a kérelemmel járultak, miszerint a megelőző években is élvezett 20%-os pótlék részükre megadás-sék. A közgyűlésben egy-két városatyja erősen kifogásolta a tanács pártoló javaslatát, s szó esett arról is, hogy hogyan is mer pótlékot kérni az az alkalmazott, akinek fizetése 800 K-ra is rámegey, holott hajdan a régi jó világban ezert a fizetésért még polgármestert is tartottak. Hogy a régi jó világban az csakugyan így lehetett, elhiszem, azonban akkor minden ezen fizetés szerint igazodott, amit bizonyít az ide mellékelve tisztelettel be- küldött irás, mely szól pedig ekként:

— 1813-dik esztendei bjtímás hava 29-ik és következő napjaiban tartatott tekintetes nemes Vármegyének közgyűlése alkalmatosságával a czéhbéli mesterelemek, kézi műveinek és munkáik ára szegődött cselédek, szolgák és napszámosok bére: A vendégfogadóóra nézve reguláris árszabály: Egy portio leves, bármely féle legyen is 2 kr. Tehénhus a hozzávalóval együtt 4 kr. Egy portio bármely néven nevezendő fűzelék 5 kr., detto be stinált ide értvén a bőti eleseget is 8 kr., detto tészta étel 8 kr., rostélyos ptenye, a vagy vescesenyő 4 kr., detto sertésbús 8 kr. Egy fertál csibe petsenye 8 kr. Egy fertál liba petsenye vagy kátsa petsenye 8 kr. Egy portio puja vagy burju hus petsenye 12 kr. Egy portio sült halnak bár mely neme 12 kr. Megjegyzés: Bár mely Petsenyéhez a fentebb kitett taksák mellett salátát is kötelesek adni a kortamások. Ha pedig egy társaságban többen esznek, ezen esetben 3 tál ételért fog fizetni minden személy 10 kr.-t. Azon esetre, ha a 3 tál ételen kívül petsenye is adatik, 16 krt. Hat tál ételért, ide nem értvén a bort és a kenyeret, 30 krt.

Amikor egyenlyen mérték a vendéglősök az italt, meg az ételt, akkor bizony elég is lehet a fizetés. De most... Hol tartanak ók most?...

Igazgatói kinevezés. A Hargita Nándor halálával megüresedett kő- és agyagipari szakiskola igazgatójává a kereskedelemügyi miniszter *Gáll József* tanárt nevezte ki.

A szabad Lyceum mult hó 30-án tartott összejövetelén mintegy 450—500 hallgató előtt *Gál Imre* székelyudvarhelyi áll. tanító vetített képekben mutatta be hazánk egyik legregényesebb s történelmi emlékekben gazdag vidékét *Vág völgyét*. A szöveget *Töpler Sándor* 8. o. tanuló olvasta fel. Ezt követte *Boárog* Balázs és *Pap Sándor* kurucz dalokból összeválogatott duettje. A kiváló ügyesen előadott énekszámokat meg kellett ismételtje. Most ujra *Gál Imre* tanító lépett az asztalhoz s a méhek belső életéről, a magyarországi méhészeti viszonyokról és a vármegyei méhészet fejlődéséről tartott vetítettképes előadást, mely után a Himnusz hangjai mellett a közönség szétszortlott.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete folytatólagos közgyűlését 9-ikén d. u. 3 órakor tartja meg. Tárnya a jövő évi költségvetés.

Öngyilkos járásbíró. Egy derék, becsületes, mindenki által szeretett bíránk tragikus esete lepte meg a város társadalmát a mult hét keddjén. *Deák Lajos* kir. járásbíró lakása padlásán egy gerondóra felakasztva találta megrémült felesége és cselédeje, s bár a köztől azonnal megszabadították, a lakásba lehozva életre kelteni igyekeztek, a gyorsan segítségül hívott *Dr. Kassay Albert* városi titási orvos már a beállott halált konstátálta. Az öngyilkos a végzetes nap délelőttién még szokott pontosságával véggezte hivatalos teendőit, s délután 4 órakor cselédjét iratokért hivatalába küldve, elkövette szerencsétlen tettét. Levelet nem hagyott hátra, azonban egy pár hét óta az üldözési mánia jeleit lehetett konstátálni a közbécsülésben álló férfin. Temetése általános nagy részvét mellett csütörtökön délután történt meg.

Polgári állórestély. A Polgári önképző és segélyző egyesület által e hó 9-én rendezendő állórestélyen közreműködnek: *Kiss István* ev. ref. lelkész szabad előadást tart, *Bányai László* melodramát ad elő, *Beleg* Pál és *Vass Mariaka* monologizálnak, *Székely Miklós* hegedűsólót játszik. Az estély rendezői: *Vass Mariaka* és *Sepsi Irma*.

Disztorna. A ref. kollegium testgyakorló köre a koll. torna- és éttermében folyó hó 13-án szombatn este fél 8 órakor *Z. Sebess József* tanár vezetése mellett a kollegiumkert átalakítása és pénztára javára táncszalaggal egybekötött disztornát rendez, melynek műsorát a következőleg állították össze: 1. Nyitány, játéza Kónya János zenekara. 2. Felvonulás. Általános szabadgyakorlat fabotokkal, zenére. 3. Főverseny nyújtón, 1 előírt és 1 szabadon választott gyakorlat. 4. Az alsóbb osztályos tanulók birkózása. 5. Főverseny a korlátón, 1 előírt és 1 szabadon választott gyakorlat. 6. Alsóbb osztályos tanulók lögyakorlata. 7. Főverseny a gyűrűhintán, 1 előírt gyakorlat. 8. Mintacsapat szabadgyakorlata buzogánnyal. 9. Gula gyakorlat padon. 10. Győztesek jutalmazása. Elvonulás. — Belépti díj személyenként 2 K., családjegy 5 K.

Sikkasztás a közkórháznál. Már hetekkel ezelőtt híre kelt, hogy a vármegyei közkórház pénzkezelésében szabálytalanságoknak jöttek nyomára s a pénztár rovincsolásánál nagyobb összegű hiány merült fel. Ezen ügyből kifolyólag mult hó 29-én *Kállay Sándor* kórházi gondnokot a rendőrség letartóztatta s az ügyesség fogházába kísértette át. *Kállay* tagadja, hogy a sikkasztást ő követte el, azonban a mind inkább szaporodó bizonyítékok majdnem kétségtelenül teszik, hogy ő a bűnös. A vizsgálat rendén kezdetben csak két 600 koronás tétalról állapították meg, hogy azokat a könnyelmű gondnok elsikkasztotta, ujabban azonban egész sereg befizetett gyógydíj eltűnése derült ki, s már eddig 62 rendbeli, mintegy 4000 kor. sikkasztásért folyik a vizsgálat, melyet a rendőrségen *Szakács Zoltán*

rendőrfőkapitány vezet. A vétkes gondnokot már feylemli felettes hatósága is felelősségre vonta s öt hivatalvesztésre ítélte.

x **Undorító volt** valamikor az átható szagu caukamájalja, ma azonban a Zoltán-féle már oly tökéletesen van előállítva, hogy minden gyermek szívesen veszi be, mert sem rossz íze, sem kellemetlen szaga nincsen. Úvegeje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárban Bpest.

Hirtelen halál. *Válenstik* Lajos könyvkötő mester tegnap, szombatn reggel, mint rendszeresen elindult műhelyébe. Alig ért ki azonban a piaczig, rosszul kezdte érezni magát, s nyomban hazatért. Otthon köhögési roham lepte meg az életerős, alig harminczkilenc éves embert, s hiában volt minden gyors orvosi segély, rövid szenvedés után meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. A hirtelen elhunyt derék férfit özvegy édesanyja és neje született *Vajda* Irma, testvérei és számos rokon gondozja. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz.

Szejkai propaganda Balászfalván. Az Alsófehérvármegyei általános tanító-egyesületnek Balászfalván decz. 5-én tartott közgyűlésének egyik pontja a gyulafehérvári tanítói kör indítványa folytán a *Szejke fürdő* (Tanítók fürdője részvénytársaság) szervezésének ismertetése volt. Elnök felkérésére folytán az ügyet lelkes beszéd kapcsán *Gyerkés Mihály* sz. udvarhelyi ig. tanító ismertette. Előadó fejtegetéséből a közgyűlés megismerve az alapítás célját, a kivitel módjait, a létesítendő intézmény áldásos hatásait, egyhangy lelkességgel mondotta ki az egyesület részéről jelenleg 2 drb részvény jegyzését és kifizetését, az 500 K-nyi tagdíjhátralék sürgős behajtását és a bejövő összeggel további részvények váltását és az agitációs költségekhez való hozzájárulást. Egyben az egyesület összes tagjainak az úgy személyenkénti támogatását is meleg figyelmébe ajánlotta, minek folytán mintegy 1000 K értékű részvény aláírása eszközöltetett ez alkalommal. Bár ezen részvény mennyisége is szép eredmény, még egy újabb vármegye tanítószágnak bekapcsolása az érdeklődés és további pártolás is jelentékeny siker.

Kasskötő tanfolyam Recsenyén. A vármegyei méhészetegyesület *Baláss János* recsenyédi tanító előterjesztésére a község részére szalma méhkaszkötő tanfolyamot rendez. A tanfolyam f. hó 8-án veszi kezdetét 15 résztvevővel és tart mindaddig, míg a méhkas kötést teljesen el nem sajátítják. A készített tárgyak a résztvevők tulajdonát képezik, melyhez az anyagot az egylet adja. Cél az, hogy az eddigi kasokat az egylet szorítsa ki s helyébe az átmeneti kasos rendezert vezesse be, minél fogva nem kell a méheknek lelni, ha mézet akar a méhészt kivenni a kasból. A tanfolyam megnyitására *Lányi Imre* p. felügyelő, az egylet elnöke, a guzd. felügyelő és az egylet részéről többen Recsenyédre mennek. A tanfolyamot *Kis János* kézdialbisi kasfonó mester vezeti.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Észrevételek.

Az Udvarhelyi Híradó 47. számában, Szabó Antal köri elnök, aláírással megjelent közleményre, ezen lapban térszűke miatt kimerítő választ nem adhatván, azt máshol teszem meg, itt csupán a közleményben említett dolgok némelyikére teszek rövid megjegyzéseket.

1. Elnök ur azon bókot enged meg magának, hogy a gyűlések általa történt vezetésével maga a tanítószág, mint a hivatal előjárói megvoltak elégedve. Igen, a tanítószág megvolt elégedve azokkal, amiket a jegyzőkönyvekből elsikasztottak, a hivatal előjárói azokkal, amik a jegyzőkönyvben voltak. Ez a kétkulcsos tanügyi politika! Ebben nem követi elnök urat a papság és a tanítószág egy része.

2. Az a „kemény kritika” nagyon is istállószagu volt és a kápolnásfalvi gyűlésen elnök ur ujra élvezte, egy csepp undort nem érzett; izlése maradt a régi.

3. A tanítás nem mesterség, mint elnök ur állítja, hanem a pedagógiai egyetemes művészet; tehát kizárja a törpe intelligenciát, a pedagógiai perversitást. A papság ezt így fogja fel értettségi, 4—5 évi; sőt némelykor 7 évi theologiai tanulmányával, 4—5 évi káplánkodás és hetenkint 15—20, sőt 25 órai iskolai tanítási ga-

korlatával, ugyazintén 30—35 éves érett korával, amikor lelkész és iskolai igazgató lesz.

4. Államosítási elméletével ugyancsak kaczerkodik, ismét kacslógat akár innen, akár onnan; csak jöjjön! „Vékony deszkakerítés áthajlik a kacsintás.”

5. Méréfalva egy tanítójának sem maradt adása. Fizeti tanítóit kepevel, pénzben, de nem oly pontosan mint a jó Paschek ur, elnök urat. Kepeváltási alapja azonban van s így később kiküszöböli a caorbát. Csak egy kis türelem!

6. Az iskola műszakilag felül van vizsgálva, céljának teljesen megfelel egy építészeti szempontból, mint tanszerekkel való ellátás tekintetében. Elnök ur ezért, — mások állítása szerint — köszönetet is akart mondani isksz. elnöknek egy a gyűlésen, mint az ebédnél, a mikor is a tanteremben alkalma volt az új tanszereket szemlélteni, amelyek között alkoholelleses tábla is van. Még is elnök ur ugy tesz, mintegy hasbeszélő.

Itt még megjegyezhetem elnök ur kedvéért, hogy a törvény által előírt tanszerek I-ső caoportja be van szerezve, csakis, azok hiányzaanak, amelyeket az utasítás értelmében a tanítók is elkészíthetnek. Ugyezintén hiányzaanak a helyi növény és ásványtani gyűjtemények, a melyeket szintén a tanító uraknak kellene összeszedni. A II-ik csoportbeli tanszerekre pedig a beszerzési ár jórésze szintén tanító uraknál készen áll. Sőt még a tanító uraknak is beszerestük Jubai 3 kötetes módszereinek művét. Még mit ne szerezzünk be? Vadászunk puskát, kondásznak tarisznyát vegyen az „urasága”. En pedig elnök urnak és az impresszárioknak veszek egy „Illik nem Illik”-et.

7. Elnök ur bohócz, vagy hálósipkáját is emelgeti s reggeli vicczet csinál, mintha itt Méréfalván tanítók reggeliznének. Ugyan? Tény, több tanító változás történt, de nem az előbbi, hanem több, ide nem írható okból. A legtöbb tanító pedig, mert nagyon fiatal volt kereste a boldogulás jobb útját és ugy látszik — hamarabb megkapta, mint elnök ur, aki a kézdizsárpataki szerény s. kántortanítói állástól kezdve, óriási ringspilit megcselegetett, amíg sokunk jóvoltából meghuzodhatott Székelyudvarhely egyik városzéli pontocakáján, ott a szökdécselő kis Vargapatak hús partján, hogy elringassa magát a vidék szűk panorámájában és kipihenje a falusi tanítói gyűlések mámorát, vagy mások, hogy másoknak tisztultabb izlése és nézete által felkorbácsol indulatának vad hullámait a kis patak lágy caobogásával csilalptassa.

8. Elnök urnak szocialis vizsketegei is vannak! Igen van fogy. szövetkezet s mint emlékezik — korlátolt kimeréssel. Van gazdakör; sőt a népház alapja is le van rakva. Voltak felolvasások, ismeretterjesztő előadások is stb. Kérdés mit tottek itt az elnök ur fiatal óriásai. Az egyik mint szövetkezeti könyvelő nem vezetett rendszeresen a könyvetek. a szövetkezeti boltost az üzleti szellem helyett bevezeti a kopoidomításba. Ezt ellenőr kidobja. A másik, az igazgatóság tudta és beleegyezése nélkül pornografikus (közérkölcisiséget sértő) képes levelező lapokat bocását kiárusítására.

9. Elnök ur szivtelenkedhetik is más jóvoltából. Az eredeti szövegben ugyanis „szimtelen” és nem szivtelen áll. Czimtelen vagyis czim nélkül vannak a tanítógyűlések programjában a felolvasások. Ezekre akart czélzás lonni.

De visszatérok a szivtelenre. Kár volt ennek a kedvéért még templomba is betörni. Szivtelenek a predikációk? Nem is lehetnek oly szivtesek mint a szövetkezeti lovelező lapok. A „fellegekben röpködnek”? Magasan repül a daru! Minek tartanak akkor annyit értekezést az értelmi nevelésről. Nincs eredmény? Akkor maradjanak lonnebb, így ni: „Felrepült a bival a kutra!” Ez nem magas. Avagy dajka mese kell! Ahhoz nem értünk. Menjének a dada képzőbe vagy a kapu alá. S még a kegyelem harmatját sem hullatják alá? Fogadja meg amit mondok, sobane dugja nadrágzsebébe a kezét a templomban, mint az „éppen fiatal” tanítók, mert a kegyelem harmatja igenis aláhull, de nem a nadrág zsebébe mélyített, hanem, az alázatosan imára kulcsolt kezekre.

10. Még egyet. Izzó gyűlöletről csak az beszélhet a kinek szivét a nemteleu indulat átította.

Mondja csak, hogy gyűlölhetsi a tanítót az, aki állást szerez neki, löt-fut amig azt kiviheti, a ki a szöszékről azt hirdeti hiveinek — csókoljátok meg kezét a tanítóknak, aki gyermekeiket a jóra megtanítja, aki, midőn az éretlen subanczok a tanítót hógalyókkal megdöbálják, annak védelmére kel.

Azt hiszem sikerült elnök urat rémlátomásainak lidércnyomása alól felszabadítani, s így én is adhatok tanácsot: szerezze a papokat ugy, amint ahogy azok az elnök urtól megérdemlik és ne ugy mint a XX. század epistái, anarchistái.

Látja én szeretem a tanítót, apostol társamnak tartom. Azonban csak az uri barátságot

szeretem, ez pedig csak uri tanítókkal és nem csődőrösökkel lehetésege.

Es most innen kibucszom elnök urtól.

Ad m. augos!

(Méréfalva.)

György László,

KÖZGAZDASÁG.

A szász tejszövetkezet félmillió deflozítja. A Brassó körül elterülő szász falvak tizenegy évvel ezelőtt Brassó központtal egy hatalmas tejszövetkezetet alapítottak korlátlan felelősséggel. A falvakból, mint gyűjtő állomásokról az összes tejtermékeket a brassói központba szállították s ott dolgozták fel vajnak, sajtnak sőt értékesítették nyersen is. A nagyszabású intézmény megtekintésére többször vezettek tanulmányutat a vármegyéből is. Az 1911. évben a szövetkezet a bukás szélére került s egy rendkívüli közgyűlés a felszámolást akarta kimondani, mitől a hatóság kiküldött ajánlatára állottak. Az új vezetőség intézkedésére a szövetkezet ügyésze a deflucitból minden egyes tagra eső 416 koronáért a tagokat pörölni kezdte s a szászok nagy része a pört elvesztvén panaszal fordultak a földmiv. ügyügyi miniszterhez s a félmillió deflucit ügyében vizsgálatot kértek.

Uj művaj. Svédországban és Angliában legujabban az élelmiczikk kereskedelmi forgalomban egy eddig ismeretlen új árucikk tűnt fel. A legfrissebb élelmiczikk Amerikából származik s Indiana állam Kakamoko nevű városában gyártják s Amerikában vadon termő *peanus* nevű földi dióból. Ára kilógr. 1.60 K., mely ár az említett országokban óriás konkurrencziát teremt a természetes vajnak.

Az 1913. tavaszi állatösszeírás adatai az egész országra kiterjedőleg az előbbi évekhez mérten kedvező. Szarvasmarha 6.206.867 van, több a mult évinél 169.922 drbbal. Szarvasmarha növendék szintén több van a mult évinél 116.704 drb.-bal. Ló, mén, kanca 2.005.019 drb., 1912. évi adatoknál 45.019 drb.-bal. Sertés 6.824.657 drb., kevesebb 585.144 drb.-bal. Juh 6.659.868, számár 16.157, őszvér 905, kecske 268.752 drb az egész országban.

Háztartási tanfolyam. A földmiv. kormány és a Kirendeltég Marosvásárhelyen háztartási tanfolyamot rendezett, melynek vizsgálja mult hó 16-án volt meglepő eredménynyel. Használó tanfolyam nyílt meg mult hó 25-én Tordán 8 heti időtartammal. Igen kívánatos volna egy ilyen gyakorlati irányu tanfolyam Székelyudvarhelyen is, épen azért az ügyet az illetékes tényezők szives jóindulatába ajánljuk.

Szerkesztői üzenetek.

L. J. Minden bizonnyal.

H—ach I. B—u. Kiadóhivatali kezelő tévedése, mely akként állt elő, hogy a kiírásnál az előző sorból egy szót megismélt. Szives elnézést kér az illető annak kijelentése mellett, hogy tévedése pusztán a gyors munka következménye

Felolvas szerkesztő: BEOSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Üzletáthelyezés.

Kossuth-utca 2. szám alatt levő férfi szabó üzletemet

a ref. kollegiummal szemben levő sarok bolthelyiségbe helyeztem át.

Ifj. Jakabos György szabó.

Faeladási hirdmény.

A siklói közbirtokosság tulajdonát képező erdőben házilag kitermelt ötezer (5000) ürkömbéter tűzifa zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen **1913. december hó 29-n** délelőtt 11 órakor el fog adatni.

Kikiáltási ára köbméterenkint 3 korona.

A kitermelt fakészlet ha egy tömegben nem lesz eladható, kisebb részletekben is árverés alá fog bocsájtatni.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a.

Utó és távirati ajánlatok nem fogadtnak el.

Árverési és szerződési feltételek a közbirtokosság elnökénél Siklódon és a m. kir. állami erdőhivatalnál Székelyudvarhelyen megtekinthetők.

Siklód 1913 évi decz. hó 1-én.

Szilveszter Péter,
közbirtokossági elnök.

„ROYAL“ MOZGÓ

színház vállalat Székelyudvarhelyt.

Előleges jelentés!

Van szerencsénk Székelyudvarhely város és vidéke mélyen tisztelt közönségének szives tudomására hozni, hogy a budapesti Projectograph mozgószínház részvénytársaság, 6 császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállító által borengett és ezideig még nem látott, a legelőkeltebb, rezgés mentes és legújabb rendszerű gépevel, a legújabb műsorokból az előadásokat legközelebb megkezdjük.

Az előadások a régi városháza nagytermében, hetenkint csütörtökön, szombaton és vasárnap lesznek megtartva ezen napokon 2-3 előadás is tartatik.

A tanuló ifjuságnak külön tanulmányos, előadások.

Az előadások megkezdéséről külön falragaszok fognak a nagyrédeim közönséget tájékoztatni.

Szolid helysarak, változatos és szenzációs műsorok! Futott és fertőtlenített terem.

A nagyrédeim közönség szives pártfogását kéri.

Orosz Sándor, Kiváló tisztelettel,
üzemvezető. **Royal mozgó vállalat.**

816—1913. sz. végrh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbíró-ságnak 1913. évi Sp. IX. 69/1 számú végzése következtében hivatalból képviselt Soltész Emil aug. hó 20-n foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogalt és 1811 kor. 40 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: turógyár be- rendezés, 1 kocsi, üres bódónok és más ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az okládi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 462/1. számú végzése folytán 60 K tőkekötetés, ennek 1912. évi márczius hó 19. napjától járó 5% kamatal, $\frac{1}{3}\%$ váltó-dij és eddig összesen 78 K. 66 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Erdőfűlén alperes turógyárában leendő megtartására 1913. évi **december hó 11-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

A mennyiben az előlerezendő ingóságokat mások is le- és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1913. évi nov. 20.

Pollák Ignác, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 26—1913.

Árverési hirdmény.

Magyarhermány közbirtokossági elnöke közhírré teszi, hogy a közbirtokosság tulajdonát képező területen a vadászati jog 1913. évi **december hó 14-én** délelőtt 10 órakor a község házánál nyílt árverésen 6 egymásután következő időtartamra haszonbérbe adatik. Kikiáltási ár évi 10 korona.

Árverési feltételek birtokossági elnökénél megtekinthetők.

Magyarhermány 1913. nov. 30-án.

Pető Imre, birt. elnök.

Sz. 9804—1913. tkkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Udvarhelymegyei takarékpénztár okládi fiókja végrehajtónak Simó Mihály patakfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1672 k. hátrálékos tőke követelés iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t.-cz. 144 §-a alapján és a 146. §-a értelmében az árverést elrendelte és a következő ingatlanok és pedig a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a patakfalvi I. R. 550 sztkjvben a Simó Mihály nevén álló A† 192/3, 193 hraz. faházal brórs. borsócség 1214 k. kikiáltási árban az 1913. évi **december hó 29-ik** napjának d. e. 9 órájkor Patakfalva község házánaél megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhelyen, 1913. évi okt. hó 17. Constantinescu Viktor s. k., kir. t.-széki bír.

A kiadmány hitelül:

Dósa, kir. tvszéki tkönyvvezető.

Szám: 800—1913. végrh.

Árverési hirdmény.

Alulírt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 3972, 3973, 5451/p. számú végzése következtében Dr. Jodál Gábor és t. ügyvéd által képviselt Gál János utóda cég és társai javára 1201 K a jár. erejéig 1913. évi július hó 25, 26 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefogalt és 7874 K. 40 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: Árucikkok, lovak és szekerek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az okládi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 397/2. számú végzése folytán 1201 kor. tőkekötetés ennek 1913. évi január hó 13. napjától járó 6% kamatai $\frac{1}{3}\%$ váltó-dij és eddig összesen 280 K bíróilag már megállapított költségek erejéig, Lövétfén alpercesknél leendő megtartására 1913. évi december hó 16-ik napjának d. o. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlerezendő ingóságokat mások is le- és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Oklánd, 1913. nov. 29. én.

Pollák Ignác, kir. bir. végrehajtó.

1717—1913. sz. végrh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 6500 számú végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt Parajd és vidéke hitelszövetkezet javára 1100 K s jár. erejéig 1913. évi okt. hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefogalt és 2480 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, lovak, hám, szekerek, sertés, széna, sarju, deszkák, butor, szalma, tűzifa, stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 1000/2 számú végzése folytán 1100 K. tőkekötetés, ennek 1913. évi azept. 21. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó-dij és eddig összesen 163 k. 84 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig F.-sófalván végrehajtást szenvedettek lakásán leendő megtartására 1913. évi december hó 11-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előlerezendő ingóságokat mások is le- és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1913. nov. 26.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

1924—1913. végrh. szám.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 3359, 3357 és a wleni ca. kir. járásbíró-ságnak 1913. évi c. g. 573/4 sz. végzése következtében I. Secsmann József, II. G. M. Pfaff és III. Metalveren Wertriet Gesselschaftit javára 1495 K. 08 f. 1888 K. 25 f. és 1847 K. 73 f. a jár. erejéig 1913. évi november hó 3 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefogalt és 2710 K-ra bocsúlt következő ingóságok, u. m.: butorok, varrógépek, vasúzlott áruk stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sz.-udvarhelyi kir. járásbíró-ság 1913-ik évi V. 1098/3 számú végzése folytán fenti összegek illetve 4731 K. 06 f. tőkekötetések, a járulékaik erejéig Székelyudvarhelyen, Korondon és Parajdon a helyszínen Székelyudvarhelyen kezdve leendő megtartására 1913. évi **december hó 19-ik** napjának d. e. 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlerezendő ingóságokat mások is le- és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés a vhn. 20 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhely 1913. évi decz. hó 3.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 10774—913. tkkvi.

Árverési hirdményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint az Udvarhelymegyei takarékpénztár r. t. végrehajtónak Ágoston István és neje Szabó Anna székelyudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedők elleni 1200 korona tőkekötelés iránti végrehajtási ügyében az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján, a 146. §-a értelmében az árverést elrendelte a következő ingatlanokra és pedig: a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelyudvarhelyi 1904. számú telekjegyzőkönyben A† 1247/6- és 1248/6 helyrajzi számok alatt felvett ház és szentő 614 korona kikiáltási árban külön jószágteaként az 1914 évi **február hó 3-ik** napjának d. e. 9 órájkor Székelyudvarhelyen a kir. törvényszék telekkönyvi hatóság árverelő szobájában (földszint 39. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Székelyudvarhely, 1913. évi nov. hó 20.

Constantinescu Viktor kir. tvszéki albír.

A kiadmány hitelül:

Dósa, kir. tkönyvvezető.

Szám. 1716—1913. végrh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 6468 sz. végzése következtében Dr. Jodál Gábor ügyvéd által képviselt sz.-udvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet javára 680 K a jár. erejéig 1913. évi okt. hó 12-n foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefogalt és 905 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, szekér, széna, rosta és borju nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a székelyudvarhelyi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 998/3 számú végzése folytán 680 K tőkekötetés, ennek 1913. évi aug. hó 20. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltó-dij és eddig összesen 176 K 77 f ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Parajdon végrehajtást szenvedettek lakásán leendő megtartására 1913. évi december hó 11-ik napjának d. u. 4 $\frac{1}{2}$ órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előlerezendő ingóságokat mások is le- és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Székelyudvarhely, 1913. évi nov. hó 26.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 1400—1913. k. j.

Árlejteségi hirdetemény.

Közhírré tesztem, hogy a körjegyzőségem-hoz tartozó Bögöz, Agyagfalva, Décsfalva, Mátisfalva és Székelymagyaros községek által Bögöz községben közösen építendő körjegyzői lakás és hozzátartozó mellékhelyek építése 1913 évi december hó 11-én d. e. 9 óra-kor bögözi körjegyzői irodában tartandó nyílt szóbeli árlejtésen vállalatba adatik.

Kikiáltási ár 22620 kor. 36 fillér, mely összeg 10%-a készpénzben, vagy övadékképes értékpapírban árlejtes megkezdése előtt körjegyző kezéhez bányapénz gyanánt letendő.

Részletes költségvetés, tervek és árlejtesési feltételek a körjegyzői irodában hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Bögöz, 1913. november hó 27-én.

Jakab Lajos, kjegyző.

3621—1913 szám.

Pályázati hirdetemény.

A Székelyudvarhelyi ker. mb. pénztár igazgatósága pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett 1100 kor. évi fizetéssel és 360 kor. évi lakbérrel javadalmazott II. osztályú kezelőiszt nyilvántartói állásra, valamint ezen állás betöltése roudén esetleg üresedésbe jövő II. osztályú kezelőisztai állásra.

A pályázók sajátkezűleg írt, életkorukat magyar honosságukat, eddigi működésüket, valamint hatósági vagy tisztéri orvos által kiállított egészséges, munkabíró állapotukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket a székelyudvarhelyi Kerületi Munkásbiztosító Pénztárhoz legkésőbb 1913 **december 27-n** déli 12 óráig nyújthatják be.

A megválasztott egyén tartozik állását 1914 január 1-én elfoglalni. A választásnál a szolgálati szabályzat értelmében előnyben részesülnek azok, akik már a pénztár szolgálatában állanak és ott huzamosabb idő óta sikeresen működnek.

A választás egy évi próba időre szól és ezen időn belül a szolgálati viszony a megválasztottal szemben 3 havi felmondással kártalanítás nélkül felbontható.

A megválasztott a székelyudvarhelyi ker. mb. pénztár mindenkor érvényben levő szolgálati és fegyelmi szabályzatát magára nézve kötelezőnek elismerni tartozik.

A székelyudvarhelyi kerületi mb. pénztár igazgatóságának 1913. november 26-án tartott üléséből.

Székelyudvarhelyi Ker. Munkásbiztosító Pénztár.

**Elsőrendű kész butor-
raktár. :: :: :: ::**

**Asztalos, esztergályos
és kárpitos műhelyek.**

A m. tisztelt közönség szíves figyelmébe ajánlom a legegyszerűbbtől a legmodernebb butorokkal ::
felszerelt ::

butorraktáram

Saját asztalos-műhelyemben rajz szerint elkészíték bármilyen kivitelű butort. Minden egyes darabért garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédlők. **széleszobák.**

Szíves pártfogást kér

Balázs Károly

butorraktáros és esztergályos.

20% engedmény
Megkezdődött a karácsonyi vásár
Hirsch Rudolf kész ruha és divatüzletében
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

20% engedmény az összes raktáron levő téli árukból, a míg a karácsonyi vásár tart. Ezen ritka alkalmat senki el ne mulassza és szerezz be szükségletét.
Míg ezen alkalmi olcsó árukból a készlet tart, kérem a n. é. vevőközönség szíves pártfogását.

**Budapesti elsőrendű
műszaki társaság
és olajgyár**

rayonképviselőt

keres igen előnyös feltételek mellett.

Csakis agilis, befolyásos urak, kik ipartelepke-nél, uradalomknál és mezőgazdánknál be van-nak vezetve, ha fix állásban vannak is, küldjék be zárt ajánlataikat **KLEIN SIMON** hirdető irodájába, Budapest, VII., Erzsébet-körut 24. sz. „Biztosított díszkrécsző” jelige alatt.

Sz. 3834—1913. szb.

Pályázati hirdetemény.

Udvarhely vármegye székelyudvarhelyi já-rásához tartozó és Székelypálfalva, Kecsetkis-falud és Firtosváranya községekből álló s lemondás folytán megüresedett székelypálfalvi körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz 3. §-ában előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi december hó 15-énélk d. u. 4 órájáig annál is inkább ad-ják be, mert az elkésetten beadott pályázato-kat nem fogom figyelembe venni.

Javadalmazás 1600 korona kezdő fizetés. Szabályrendeletileg megállapított általá-nyok. Természetbeni lakás és szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak.

A választás Székelypálfalva községben a körjegyzői irodában folyó évi december 20-án d. e. 11 órájaker fogom megtartani. Székelyudvarhely, 1913. évi nov. 24.

Szabó Gábor, főszoigabíró.

Eladó káztelkek

A Föld-utcában, a Tábor-utcában, Soly-mosi- és Bálint-utczák folytatásában háztelkek részletfizetésre □ ölenkiint 3—8 kor. eladók Felvilágosítást ad: **Simó Mátyás**

U tázatoktól óvakodjunk!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és HURUT
ellen nincs jobb, mint a valódi
MENTHOMOL-CUKORKÁK

Hatásuk gyors és biztos, nagyon kellemes, jó ízű-ek, a gyomrot nem rontják, az étvágyat elősegítik. A köhögést, ingeret, valamint a hangszálak kifradását megakadályozzák, miért is énekesek, szünetek, papok, szónokok állardósan használják.

Dohányzóknak nélkülözhetetlen a száj üdítőjére is a dohányszag eltávolítására. **Ára: 1 doboz 40 fillér** Kapható minden gyógyszerertárban a drogériában. Váásárlásnál vigyázzunk a MENTHOMOL névre, melynek minden dobozán a front látható 4 gódm alakok rajta kell lennie.

Gyár: **EGGER A. FIA,** csécs. de kir. bécs. edv. szállító

Női kéztáskák és férfi bőrárak

Gyermekjátékok és alkalmi ajándéktárgyak
karácsonyi vására

Batthyány-tér 6. szám alatt és Kossuth-utcai főüzletemben

Porcellánkészletek, üveg, fajence és terakotta áruk függő és asztali lámpák, chinaezüst tárgyak, képek, tükrök, utazó és sportcikkok, képeretezés s minden e szakba vágó cikkek legolcsóbb beszerzési forrása. — Páratlan és eltörhetetlen

Hidra villamos lámpák fehér fényel, legolcsóbb árban, egyedül eladása. A karácsonyi idény alkalmából mélyen leszállított árak mellett ajánlom.

Tisztelettel **Dragomán. S. J., Ifj. Dragomán Domokos.**

Mindenemü készletek és dísz ajándékok.

Mélyen leszállított árak.

Mélyen leszállított árak.

130 szál fióktelep

Turul

cipő

a legjobb

Turul cipőgyár r.t.

a Monarchia legnagyobb cipőgyára

Fiókraktár:

Székelyudvarhely, Kossuth-u. 9.

20000 pár belgyártás.

Egy díjnak

állandó al-
kalmazásra

felvétetik

körjegyzői

Irodába. Je-

lentkezni le-

het f. hó 24-

ig Farcában

a kjegyzőnél

Porcellán

obédlő, teás, kávé, fekete és mosdókészletek gyönyörű szép korsókkal ellátva és ugyanezek égett aranyszíjjel. Háztartási fehér porcellán minden fajta kivitelben. Színes és fehér kövedényárak. Metszett, csiszolt, préselt és festett üvegárak.

A legjobb Ditmár és Brünnereféle új modern függőlámpák, asztali és fali lámpák, lámpákra való gyöngyrotok minden színben, képeretléccek nagyválasztékban és minden fajta vilanyégők legolcsóbban beszerezhetők

Márk Testvérek
kereskedésében Deák-tér 14. szám.

Első varrógépraktár

Dus választék a legkiválóbb készítményű

varrógépek, löpor, disz- árak, vadászfegyverek

elsőgyártmányú szakmába vágó jól berendezett vas-kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése

Székelyudvarhely. Fiókhely: Székelykeresztúr.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű BREKER-féle „Korona” s „Dupla márciusi sör”
Első Magyar Részvény Sörgőzde „Udvari” és „Goliát Maláta sör”

Kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor cégénél
Székelyudvarhely és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palackokban pontosan lesznek eszközölve.

UNIVERSAL TABLETTA

(fejfájás ellen)

Készítő: **GYARMATI EMIL** városi gyógyszerész-tára **BAJA.**

Hatásában felülmúlja az aspirin tablettákat, minthogy egyúttal enyhé hashajtó a salicyl készítmények gyógyszerértékével. — Nem befolyásolja a szív működését. Felülmúlja a „külföldi” hasonló készítményeket.

Kiváló szer meghűlési betegségek, influenza, nátha, zsába, csuszos és hurutos betegségek ellen. Azonnal fájdalomcsillapító fej, fog és fül-fájásnál, kitűnően bevált ischias, rheuma és szagatásoknál.

Olcsóbb az eddigi készítményeknél, egy 20 tablettát tartalmazó üvegeső 1 K. Kapható az egyedül készítőnél **GYARMATI EMIL** városi gyógyszerésztárában **Baján**

KOLLARIT- BŐRLEMEZ

KAUCSUK-KOMPOZÍCIÓVAL BEVONT TÍZVÁL BEVONT SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

UTÁNZATTÓL ÓVAKODJUNK!

KOLLARIT- BŐRLEMEZ

kaucsuk-kompozícióval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Székelyudvarhelyen:
GYERTYÁNYFI J. FIAI UTÓDA

vaskereskedésében

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSO

(Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor cégénél.